ūkinės duobės, galbūt šulinio. Objektas tirtas iki 2,75 m gylio, o pradėjus griūti šurfo sienelėms, tokiame gylyje šurfo tyrimas nutrauktas.

Žiupronių St. 7, 9

In 2020, a field evaluation (2 5x2 m trial trenches and 8 2x2 m test pits totalling 52 m^2) was conducted on the plots at Žiupronių St. 7 and 9 in the city of Vilnius (Fig. 1). The cultural layer in the investigated plots was 0.3–3.4 m thick, greater at the sites of sunken objects. It was impossible to precisely date the earliest cultural layer horizon due to a lack of dating finds but based on the earliest finds discovered by the archaeological investigation conducted in 1981 by K. Katalynas on the nearby plots at Subačiaus St. 21, 23, it is judged that this cultural layer horizon could have formed in the 14th(?) – early 15th century and therefore it can be preliminarily dated here to the 14th(?) – early 15th century. The remains of a wooden structure connected with the earliest cultural layer horizon were discovered in test pit 4. As was recorded in trench 2 and test pits 4 and 8, the earliest cultural layer horizon is covered by a layer of sand, which, it is thought, was created by water or wind erosion of the ground's surface. The layer of sand shows that the area had been abandoned for a period of time. Above this layer of sand lie Modern and Contemporary Period cultural layer horizons dating to the 17th–21th centuries (Fig. 3). The masonry structure: masonry wall 1, discovered in trench 2 dates to the second half of the 17th century. The remnants: masonry walls 2 and 3, of a first half of the 20th-century building marked in the 1938 plan of Vilnius were discovered in test pits 6 and 7. A masonry structure probably dating to the 18th century: masonry wall 4, very likely the remnants of a production stove, was discovered in test pit 6 (Figs. 2, 4).

Justina Dobeikienė,
Evelina Grabovska

Sodų gatvė 14

2020 m. Sodų g. 14 sklype, planuojamoje statybos darbų vietoje KVP atliko detaliuosius tyrimus, kurių metu buvo ištirtas 527 m^2 dydžio plotas. Anksčiau (2006 m.) sklypo teritorijoje žvalgomuosius tyrimus atliko S. Sarcevičius (*ATL 2006 metais*, 2007, p. 381–384). Tyrimų metu fiksuotas iki 4,4 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVII a. I puse – XX a. Aptikta XVII a. I puse datuojamo medinio užstatymo liekanų ir XVIII a. pabaigos – XX a. pradžios mūrinių pastatų liekanų. 2019 m. archeologinius tyrimus sklype vykdė V. Veževičienė (*ATL 2019 metais*, 2020, p. 370–372). Jų metu detaliai ištirtas maždaug 800 m^2 dydžio plotas ir atidengta skirtingų statybos etapų XIX–XX a. datuojamo pastato, sudaryto iš 3 korpusų, pamatų ir rūsių liekanų. Nustatyta, kad kultūrinio sluoksnio storis sklype svyruoja iki 4,6 m gylio. Ankstyviausias kultūrinis sluoksnis datuotas XV a. viduriu – XVI a. viduriu.

2020 m. detaliai tirtos 3 perkasos (7–9). Iš viso detaliai ištirtas 525 m^2 dydžio plotas (7 perkasa – 175 m^2; 8 – 167,7 m^2; 9 – 183 m^2). Taip pat sklypo ŠR dalyje (perkasose 5 ir 6) iškasti 4 1x1 m dydžio šurfai (1–4), bendro 4 m^2 ploto, siekiant patikslinti praeitų metų tyrimus ir nustatyti įžemio gylį. Tyrimų metu nustatyta, jog sklype susiformavęs iki 6,5 m storio kultūrinis sluoksnis, storėjantis ŠV kryptimi (Sodų gatvės link) ir datuojamas XVI a. pabaiga – XX a. Vidutiniškai visame tyrimų plote detaliai tirtas apie 4 m storio kultūrinis sluoksnis. Fiksuotos įvairių statybos laikotarpių pastatų liekanos. Atidengtų mūrų statybai naudotos gelsvos ir rusvos spalvos 27–27,5x6,5–7x13 cm ir

panašaus dydžio plytos, rištos kalkių skiediniu, o pamatams taip pat naudoti įvairaus dydžio netašyti akmenys. Perkasoje 7 tirto ploto ŠV dalyje atidengtos XVII a. pabaiga – XVIII a. datuojamo medinio užstatymo liekanos, jis buvęs 4,6 m pločio ŠR–PV kryptimi ir bent 6 m ilgio (PR sienos pamatas suardytas vėlesnių statybų metu, o ŠV pateko už perkasos ribos). Taip pat šioje vietoje fragmentiškai išlikęs akmenų grindinys, sukrautas iš 30x20x20–30x30x30 cm dydžio netašytų akmenų ant smėlio pakloto. Tai leido nustatyti, jog tuo metu (XVIII a.) kiemo lygis buvęs ties H_{abs} 131,60–132,20 m altitude, t. y. maždaug 4 m žemiau dabartinio žemės paviršiaus. Žemiau piltinių sluoksnių ir minėtų struktūrų tirtas iki 1 m storio į ŠV storėjantis ir nuolaidėjantis tamsiai pilko–juodo grunto su angliukais ir organikos priemaišomis sluoksnis, kuriame aptikta XVI a. pabaiga – XVII a. pradžia datuojamos keramikos.

Centrinėje tyrimų sklypo dalyje (perkasoje 8) atidengto pastato mūrai ir du netašytų akmenų grindiniai PR ir PV tiriamo ploto dalyje leido nustatyti, jog XIX a. pabaigoje – XX a. sklypo užstatymas ne kartą keistas – fiksuotos mažiausiai dviejų – XIX a. I pusės ir XIX a. pabaigos – XX a. pradžios statybos etapų liekanos (nugriauti XX a. II pusėje) (1 pav.). Atidengtas pastatas buvęs 9 patalpų (dviejų vietose

1 pav. Bendras tyrimų vietos vaizdas iš viršaus, matomi atidengti grindiniai ir pastatų liekanos. L. Kajotos nuotr.

Fig. 1. General overhead view of the investigation site with the unearthed paving and building remnants visible.

2 pav. Perkasos 8 patalpoje 7 atidengta krosnis iš R. S. Rutkovskio nuotr.

Fig. 2. The stove unearthed in room 7 of trench 8, as seen from the E.

tyrimai atlikti dar 2019 m.). Patalpų 1–2 viduje įsigilinta iki 3,7 m gylio nuo mūrų viršaus ir fiksuoti tik piltiniai XX a. sluoksniai, suformuoti griaunant pastatą. Kadangi visame patalpų plote gilintis buvo nesaugu, ištirti pagilinimai tik jų centrinėse dalyje. Juose ir toliau fiksuoti piltinės kilmės XIX–XX a. datuojami sluoksniai. Patalpoje 3 ties H_{abs} 134,30 m altitude atidengtas netašytų akmenų grindinys, todėl čia daugiau nesigilinta. Patalpos 4 ir 7 buvo PV pastato dalyje ir jose fiksuoti tik piltiniai archeologiškai nevertingi sluoksniai, po kuriais iškart pasiektas įžemis. Patalpoje 7 atidengta dalinai išlikusi baltai glazūruotų koklių krosnis (2 pav.). Patalpose 5–6 po piltiniais XX a. sluoksniais ties H_{abs} 133,20 m altitude, maždaug 1 m žemiau buvusio patalpos grindų lygio, atidengtos įvairios mūro konstrukcijos, tarp jų hipokaustinio tipo krosnis, todėl jose įžemis taip pat nepasiektas.

Perkasoje 9, kuri buvo netaisyklingos L formos, fiksuoti tik piltiniai XX a. II pusės sluoksniai. PV dalyje ties H_{abs} 134,40 m altitude atidengtas netašytų akmenų grindinys 3, datuojamas XX a. pradžia. Čia atidengtos ir mūro konstrukcijos, analogiškos atidengtoms perkasos 7 plote 2, kurios tęsėsi už perkasos PV pjūvio. Perkasos PR dalyje po piltiniais sluoksniais 1,9 m gylyje nuo žemės paviršiaus (H_{abs} 134,80 m aukštyje) atidengtas XX a. I puse – viduriu datuojamas netašytų akmenų grindinys 4. Dėl atidengtų grindinių ir mūro struktūrų perkasoje gilintis buvo neįmanoma, tačiau neišlikusio grindinio vietoje padarius įkasimą, nustatyta, jog po grindiniu 4 slūgsojo 1,1 m storio piltinis XIX a. – XX a. pradžia datuojamas pilko grunto sluoksnis, po kuriuo iškart pasiektas įžemis – geltonas smėlis.

Įžemis (P pusėje molingas smėlis, o R pusėje smėlingas žvyras) dėl aptiktų grindinių ir kitų struktūrų bei nestabilaus grunto pasiektas iš dalies. Perkasoje 7 įžemis pasiektas 6–6,5 m gylyje, perkasoje 8 tik patalpų 1, 2, 4 ir 7 centrinėse dalyse ištirti pagilinimai iki įžemio – 4,5–5 m gylyje, o perkasoje 9 tik P jos kampe padarytas įkasimas neišlikusio grindinio vietoje apie 3,3 m gylyje. Šurfuose 1–4 įžemis pasiektas 1–1,5 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus.

Sodų St. 14

In 2020, the excavation of roughly 527 m^2 on the plot at Sodų St. 14 revealed a late 16th–20th-century cultural layer up to a depth of 6.5 m and thickening to the NW. It unearthed the remains of a late 17th–18th-century wooden structure and stone paving, and in the central part identified the remains of at least two construction stages from the first half of the 19th century and the late 19th – early 20th centuries (demolished in the second half of the 20th century) (Figs. 1, 2) and in the S part unearthed paving from the 20th century and later paving from the first half of the 20th century.